

**BRABANTS
BODEM**

PROJECT IN
VAN
GOGH
NATIONAAL
PARK

Brabants Bodem

Partnerbijeenkomst All4Biodiversity – 5 april 2024 – Leeuwarden

Jos van Lent – avlent@brabant.nl

Jan Buys – jbuys@brabant.nl

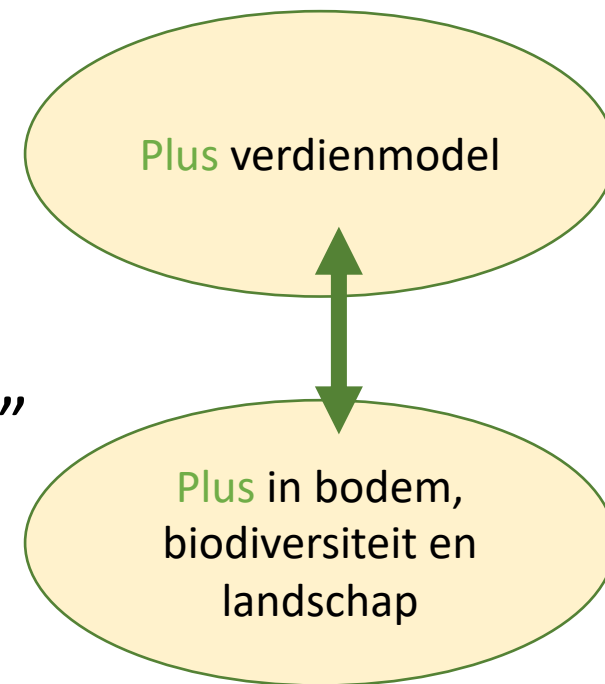
Jacomien den Boer – jacomien.den.boer@zlto.nl

Doel Brabants Bodem

Perspectief voor agrarische bedrijven in VGNP

- “Producersen voor en in Van Gogh Nationaal Park loont”
- Nieuwe / aangepaste ketens
- Versterken verbindingen stad-land
- Concrete resultaten
- 2020 – 2025
- ~€7 M LNV/Provincie/Waterschappen/LIFE-IP + 13,5 mln Transitiefonds NPLG

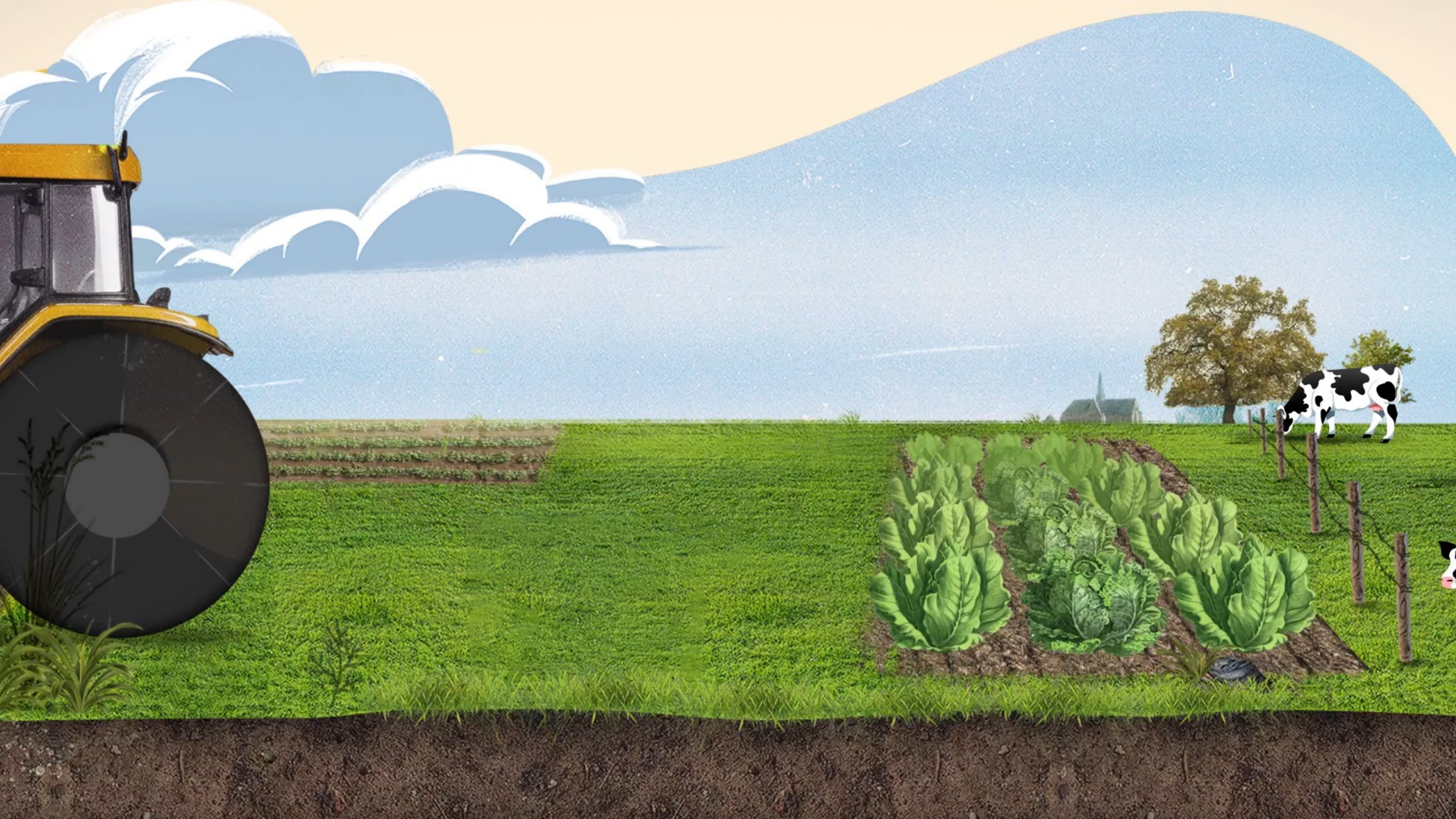

Samenwerking Brabants Bodem

Partners:

- Waterschappen (De Dommel, Aa en Maas, Brabantse Delta, Rivierenland)
- Brabantse Milieufederatie
- Brabants Landschap
- Provincie Noord-Brabant
- Zuidelijke Land- en Tuinbouw Organisatie
- BoerenNatuur Brabant
- Rabobank
- Van Gogh Nationaal Park
- Gemeente Tilburg/Gemeente Etten-Leur
- Min LNV

Brabants Bodem, BPLG en Gebiedsgerichte Aanpakken

- Ontwikkelen en praktijkrijp maken handelingsperspectieven
 - Wat kàn
- Met (groepen) ondernemers samen werken aan ontwikkelen en opschalen
 - (nu even) niet met de druk van een gebiedsopgave
- Dus de discussies over ‘wat’ en ‘waar’ voeden met het ‘hoe’

#hoe dan?

Verduurzamen – Verdienen - Verbinden

Brabantse Biodiversiteitsmonitor Melkveehouderij

Duurzame gronduitgifte

Agroforestry en voedselbossen

Ecosysteemdiensten

(Carbon credits, Landschapsboeren,)

Verduurzaming intensieve teelten

Gebiedsinitiatieven

(Landelijk Brabant, TBO's)

Initiatieven samenleving

(Aardpeer, Urgenda, Brabantse Hoeders)

Landschapslabel

Economie landschapselementen / biobased gewassen

Autochtoon plantgoed

Living Lab LT 21

Panorama Brabant 2050

Communicatie – Monitoring – Samenwerken

**BRABANTS
BODEM**

PROJECT IN
VAN
GOGH
NATIONAAL
PARK

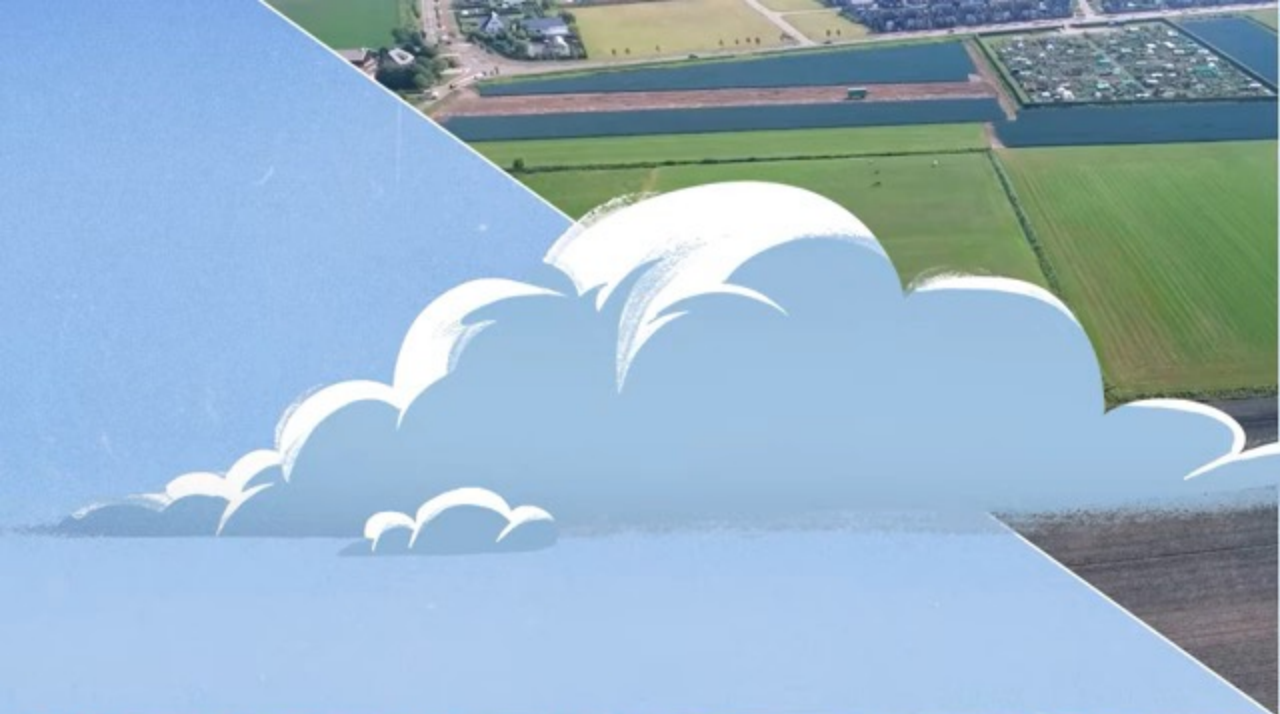
**BRABANTS
BODEM**

PROJECT IN
VAN
GOGH
NATIONAAL
PARK

Brabantse Biodiversiteitsmonitor Melkvee

**GROENER BOEREN
VERDIENT BETER.**

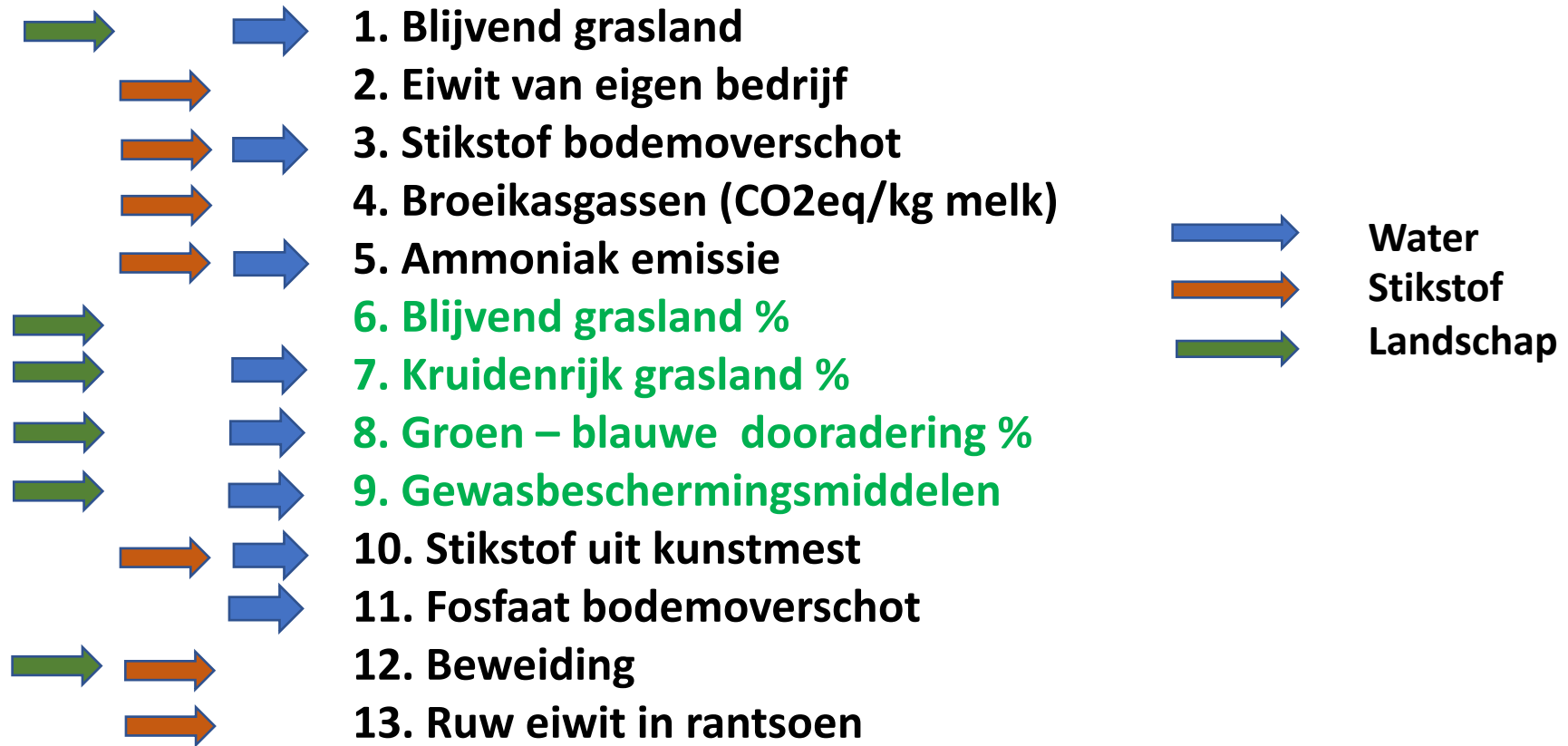

Waarom KPI's

- Er is een **veelheid** aan doelen vanuit overheden, maatschappelijke organisatie en de keten.
- Boeren **worstelen** met conflicterende doelen.
- **Veel initiatieven** mbt natuur- en landschapsbehoud, door boeren zelf, diverse overheden, NGO's en agrofoodketens (bv Friesland Campina).
- Er is een **brede wens** om met **doelsturing** ipv **maatregelen/voorschriften** te werken. KPI's lenen zich daar bij uitstek voor.
- KPI's zijn een **gemeenschappelijke taal**:
 - **Beoordelen** prestaties: bewustwording
 - **Beloning**: privaat en/of publieke waardering of beloning
 - **Ter vervanging** van wet- en regelgeving die sturen op middelen

BBM 13 KPI's

**BRABANTS
BODEM**

PROJECT IN
VAN
GOGH
NATIONAAL
PARK

Score en beloning

Biodiversiteitsmonitor VGNP		
Indicatoren	Doelen	Punten
% Blijvend grasland	$\geq 80\%$	200
	$\geq 70\%$	150
	$\geq 60\%$	100
	$\geq 50\%$	50

Max 2500 punten
1€ per punt

Bonus

>1500 punten €2.000

>2000 punten €2.500

Reguliere beloning BBM

- Maximaal € 5.000 per jaar, vijf jaar lang
- Eenmalige prestatiebeloning in het 5^e jaar van maximaal € 10.000
 - Voor jonge veehouders
 - Voor veehouders in stimuleringsgebied, Groenblauwe mantel, Attentiezone waterhuishouding, zone Behoud en herstel watersystemen (zie [kaart](#) op BoerenNatuur Brabant).
 - Beloning hangt af van mate waarin BBM score is toegenomen in 5^e jaar

Stand van zaken

- 2021 BBM 1: 190 deelnemers
- 2022 BBM 2: + 147 deelnemers
- 2023
 - evaluatie door Aequator: positief beeld, tevreden melkveehouders
 - 2023: BBM 3: + 108 deelnemers (totaal 445)
- 2024
 - BBM 4: groei naar 650 deelnemers
 - Verlenging 3 naar 5 jaar en eenmalige prestatiebeloning

Vergoeding/beloning extra prestaties

Nu

- BBM vergoeding, GLB, Ecoregeling en ANLb
- hogere melkprijs (max 3,5 cent / kg melk bij Focus Planet. Max 5 cent bij Planetproof))
- Meer kans op pachten grond GOB
- Rentekorting Rabobank 0,2 %
- Bij 1.000 punten 10 % korting pacht ASR
- Bedrijf voldoet aan stallenbesluit provincie bij
 - min 1.000 punten
 - max 2 GVE/ha
 - weidegang

Op termijn

- Gebiedsgericht
- Integreren in GLB en ANLb
- Meer private beloningen
- Vergunningen / beleidsruimte
- Carbon credits
- CSRD
-

DE BOOM IS TERUG!

AGROFORESTRY
MAAKT EEN GROENE
LANDBOUWECONOMIE
MOGELIJK

Agroforestry in Van Gogh NP

Agroforestrysupplies
Fruitzforlife®

AGROFORESTRY NETWORK
BRABANT

Gebiedsonderneming
DUINBOEREN & MAATSCHAPPIJ

Agroforestry en voedselbossen in Van Gogh NP

- **Agroforestry** is het integreren van bomen in de agrarische bedrijfsvoering op landbouwgrond en op basis van een verdienmodel.
 - Dit is goed voor het op peil houden/verhogen van de **productie**;
 - Agroforestry bevordert de **biodiversiteit**;
 - Goed voor het **bodem- en waterbeheer**;
 - **Verfraait** het landschap en vormt een **overgangszone** tussen boerenland en natuur;
 - Kan zorgen voor meer **betrokkenheid** vanuit burgers (bijv. plukhagen);
 - Agroforestry is een vergaande vorm van **NiL** en **extensievere landbouw**;
 - Interessante toepassing in zones met **(teelt)beperkingen**.

Agroforestry en voedselbossen in Van Gogh NP

- Doel: tenminste 30 hectare agroforestry en voedselbos aanleggen met tenminste 30 ondernemers, binnen het Van Gogh NP;
- Looptijd: 2021-2024;
- 4 projectlijnen:
 - Bomen als voedsel en medicijn voor vee en mens;
 - Bomen als beschutting voor vee;
 - Plukranden;
 - Aanleg van heggen in natuurgebieden.

Resultaten tot nu toe

- Ca. 46 ha agroforestry gepland (t/m plantseizoen 2023-2024)
 - Bij melkveehouders, schapenhouder, Landgoed, pluk- en kruidentuin..
- Met 30 ondernemers binnen en buiten Van Gogh NP aangeplant;
- Project inmiddels afgesloten, maar met vervolg: nazorg en nascholing;
- Agroforestry Netwerk Brabant – fase 3
- Netwerk Medicinale bomen.

Gebiedsgericht werken met BBM en Agroforestry?

- Handelingsperspectief voor ondernemers: ‘wat kun je straks?’
- Aan welke gebiedsdoelen wordt met deze projecten gewerkt?
- Hoe werkt borging van doelen en inspanningen?
- Hoe past dit in jullie aanpak, en waar kan Brabants Bodem bijdragen?

